

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ: **ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ.**

Με τον νόμο 3898/2010 για τη «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία στις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Διαμεσολάβηση ήδη εφαρμόζεται με θεαματικά αποτελέσματα στην εξωδικαστική επίλυση διαφορών σε πολλές χώρες του εξωτερικού και από το 2010 μέχρι σήμερα καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια από το Υπουργείο Δικαιοσύνης αλλά και από τους επίσημους φορείς για τη διάδοση του θεσμού και στην χώρα μας.

Με αυτό το άρθρο θα επιχειρήσουμε με τρόπο κατανοητό και σύντομο να παρουσιάσουμε στην τοπική κοινωνία τι είναι η Διαμεσολάβηση, πως γίνεται και ποια τα οφέλη αυτής.

- **Τι είναι η Διαμεσολάβηση?**

Η Διαμεσολάβηση είναι μια **διαρθρωμένη διαδικασία**, στην οποία τα μέρη, **με τη βοήθεια και συνδρομή του Διαμεσολαβητή**, ενός τρίτου προς τα μέρη ουδέτερου προσώπου, επιχειρούν **εκουσίως** να καταλήξουν σε μία **βιώσιμη και αμοιβαία ικανοποιητική λύση** της διαφοράς τους, **χωρίς** την ανάγκη να **προσφύγουν** σε μία χρονοβόρα και δαπανηρή δικαστική διαμάχη.

- **Τι είναι ο Διαμεσολαβητής?**

Ο Διαμεσολαβητής είναι ένας **ανεξάρτητος** μεσολαβητής, **με ειδική κατάρτιση, διαπιστευμένος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πίνακας Διαμεσολαβητών)**, ο οποίος βοηθά τα συμβαλλόμενα μέρη στην επίτευξη μιας αμοιβαία ικανοποιητικής συμφωνίας. Ο Διαμεσολαβητής δεν εκδίδει απόφαση ούτε επιβάλλει λύση. Ο ρόλος του είναι να βοηθήσει τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών με αμεροληψία και ουδετερότητα, ώστε να καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή συμφωνία.

- **Υπαγόμενες Διαφορές**

Με τη διαδικασία της διαμεσολάβησης μπορούν να επιλυθούν οι διαφορές **ιδιωτικού δικαίου με συμφωνία των μερών**, εφόσον αυτά έχουν την εξουσία να διαθέτουν το αντικείμενο της διαφοράς (άρθρο 2 του νόμου 3898/2010). Διαφορές δηλαδή, που μπορούν να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση είναι οι **αστικές** διαφορές και **εμπορικές** διαφορές και ενδεικτικά αναφέρονται οι οικογενειακές διαφορές (αξιώσεις συμμετοχής στα αποκτήματα, διατροφή συζύγου, κλπ), οι διαφορές οροφοκτησίας, οι εργατικές διαφορές (δεδουλευμένες αποδοχές, διαφορές αποδοχών, αποζημίωση, κλπ), οι διαφορές για αξιώσεις ηθικής βλάβης λόγω προσβολής της προσωπικότητας, οι υποθέσεις αστικής

ιατρικής ευθύνης, οι διαφορές μεταξύ οργανισμών συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και χρηστών.

- **Πως διεξάγεται η διαδικασία της Διαμεσολάβησης**

Ο νόμος περιέχει διατάξεις που ρυθμίζουν τον τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας (άρθρο 8), η ύπαρξη των διατάξεων αυτών, ωστόσο, δεν αναιρεί τον **ελαστικό και ευέλικτο χαρακτήρα** της καθώς η διαδικασία της διαμεσολάβησης, που καθορίζεται από τον διαμεσολαβητή σε συνεννόηση με τα μέρη, γι' αυτό και μπορεί να δημιουργηθούν διάφορες παραλλαγές της, ανάλογα με την φύση της υπόθεσης και τα συμμετέχοντα σε αυτή μέρη.

Στη διαδικασία της Διαμεσολάβησης, τα μέρη (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) παρίστανται υποχρεωτικά με πληρεξούσιο Δικηγόρο και δεν δεσμεύονται από τη διαδικασία παρά μόνον εάν επέλθει μια τελική συμφωνία κοινά αποδεκτή.

Ως εκ τούτου μία συνήθης διαδικασία διαμεσολάβησης ξεκινά με μια κοινή συνάντηση του διαμεσολαβητή με τα μέρη και τους πληρεξούσιους Δικηγόρους τους, οι οποίοι, αφού ενημερωθούν αναλυτικά από τον διαμεσολαβητή για την όλη διαδικασία, παρουσιάζουν τις απόψεις τους για την μεταξύ τους διαφορά. Στη συνέχεια, ακολουθούν κατ' ιδίαν συναντήσεις μεταξύ του διαμεσολαβητή και του κάθε μέρους, προκειμένου αυτός να διερευνήσει την ουσία της υπόθεσης και να βοηθήσει τα μέρη στις μεταξύ τους διαπραγματεύσεις προσανατολίζοντάς τα προς τα συμφέροντα τους και μεταφέροντας από τη μία στην άλλη πλευρά προτάσεις, πάντα, όμως, με την συναίνεσή τους. Στο τέλος της διαδικασίας ο διαμεσολαβητής συντάσσει το **πρακτικό της διαμεσολάβησης** (άρθρο 9 του νόμου 3898/2010), το οποίο περιλαμβάνει, εκτός των άλλων στοιχείων, τη συμφωνία επίλυσης και υπογράφεται από όλους τους συμμετέχοντες στη διαδικασία, μπορεί δε να κατατεθεί στη γραμματεία του αρμόδιου Πρωτοδικείου, αν κάποιο από τα μέρη το ζητήσει, ώστε να αποτελεί και **εκτελεστό τίτλο**.

- **Πλεονεκτήματα Διαμεσολάβησης:**

A) Χαμηλό κόστος

Στο άρθρο 12 Ν. 3898/2010 ορίζεται ο τρόπος αμοιβής του διαμεσολαβητή, με ωριαία αντιμισθία, το ύψος της οποίας καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Ωστόσο, τα μέρη και ο Διαμεσολαβητής μπορούν να συμφωνήσουν μεταξύ τους και διαφορετικό τρόπο αμοιβής του. Η αμοιβή καταβάλλεται κατά το ήμισυ από το κάθε μέρος, αλλά και ως προς αυτό τα μέρη δύνανται να συναποφασίσουν διαφορετική κατανομή του κόστους. Λαμβάνοντας υπ' όψιν δε ότι η Διαμεσολάβηση συνήθως διεκπεραιώνεται εντός μίας ημέρας, σε αντίθεση με τις πολυετείς εκκρεμοδικίες, εύκολα γίνεται κατανοητό ότι αναφορικά με το κόστος στην ουσία δεν χωρεί καν σύγκριση.

B) Ταχύτητα

Η πείρα, από την πρακτική της Διαμεσολάβησης στην Ελλάδα και το εξωτερικό, παραπέμπει σε διαδικασία με μέσο όρο διάρκειας 8 ώρες, εντός της ίδιας ημέρας. Δεν υπάρχει ρητός χρονικός περιορισμός ή εν γένει πρόβλεψη για την διάρκεια της διαδικασίας (μόνη εξαίρεση, άρθρο 3 παρ. 2 Ν. 3898/2010), σε κάθε περίπτωση όμως είναι ασύγκριτα πιο σύντομη διαδικασία σε σχέση με μια ενδεχόμενη δικαστική διαμάχη.

β) Εκούσια υπαγωγή

Τα μέρη «...επιχειρούν εκουσίως να επιλύσουν με συμφωνία τη διαφορά αυτή με τη βοήθεια διαμεσολαβητή» (άρθρο 4 εδ. β' Ν. 3898/2010). Το σημείο αυτό είναι σημαντικό δεδομένου ότι συχνά στις δικαστικές αντιδικίες, τα μέρη επηρεαζόμενα και από το κλίμα αντιδικίας που δημιουργείται, περιχαρακώνονται στις προσωπικές τους θέσεις, αδυνατώντας να εντοπίσουν το πραγματικό συμφέρον τους. Στην Διαμεσολάβηση αντίθετα, τα μέρη προσέρχονται με καλή πίστη προκειμένου, με τη συνδρομή του Διαμεσολαβητή, να επιλύσουν τη διαφορά τους με αμοιβαία κατανόηση και αποσυσχετίζοντάς τη από τα πρόσωπα.

γ) Αμεροληψία

Ο διαμεσολαβητής είναι τρίτο πρόσωπο σε σχέση με τους διαδίκους και συνεπώς είναι ουδέτερος και αμερόληπτος προς τη διένεξη και τα μέρη.

«Ως διαμεσολαβητής νοείται τρίτο σε σχέση με τους διαδίκους πρόσωπο, από το οποίο ζητείται να αναλάβει διαμεσολάβηση με κατάλληλο αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο» (άρθρο 4 εδ. γ' Ν. 3898/2010).

«Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της επιλογής τους» (άρθρο 8 παρ. 2 Ν. 3898/2010).

«Ο διαμεσολαβητής ενεργεί και πρέπει και προς οποιονδήποτε τρίτο να δίνει την εντύπωση ότι ενεργεί σε μόνιμη βάση με αμεροληψία έναντι των μερών και μεριμνά για την ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των μερών στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης.» (άρθρο 2 παρ. 2 Κώδικα Δεοντολογίας Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών – Υ.Α. 109088/2011)

δ) Εμπιστευτικότητα/απόρρητο της διαδικασίας

«Η διαδικασία έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν τηρούνται πρακτικά. Ο διαμεσολαβητής επικοινωνεί και συναντάται με καθένα από τα μέρη. Πληροφορίες που αντλεί ο διαμεσολαβητής κατά τις επαφές αυτές με το ένα μέρος δεν κοινολογούνται στο άλλο μέρος χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του » (άρθρο 8 παρ. 3 Ν. 3898/2010).

«Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας» (άρθρο 10 Ν. 3898/2010).

- **Ποια η ισχύς της συμφωνίας/ πρακτικού Διαμεσολάβησης?**

Όταν η διαδικασία καταλήξει σε αμοιβαία αποδεκτή συμφωνία, ο Διαμεσολαβητής την αποτυπώνει **εγγράφως** (αρ. 9 παρ.1 Ν. 3898/2010) -και αφού την υπογράψουν και τα δύο μέρη και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους- με επιμέλεια οποιουδήποτε από τα μέρη, το πρωτότυπο πρακτικό **κατατίθεται στο πρωτοδικείο της περιοχής** όπου έγινε η Διαμεσολάβηση. Έτσι, η συμφωνία αυτή, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης που μπορεί να εκτελεσθεί αναγκαστικά, μετατρέπεται άμεσα σε **Εκτελεστό Τίτλο** σύμφωνα με το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ' ΚΠολΔ » (αρ. 9 παρ.1). Αυτό αποτελεί ένα από τα βασικότερα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης σε σχέση με τους άλλους τρόπους επίλυσης διαφορών (δικαστήρια, διαιτησία).

- **Πως επικοινωνώ με Διαπιστευμένο Διαμεσολαβητή?**

Είτε μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Δικαιοσύνης στο <http://www.diamesolavisi.gov.gr/> όπου μπορείτε να αναζητήσετε διαπιστευμένους Διαμεσολαβητές πανελλαδικά, είτε μέσω του Δικηγορικού Συλλόγου Ηλείας στο 2621024040.

Η Διαμεσολάβηση λοιπόν, είναι μια λύση πολιτισμού, που προάγει την συνεννόηση και την συνεργασία και όχι την αντιδικία.